

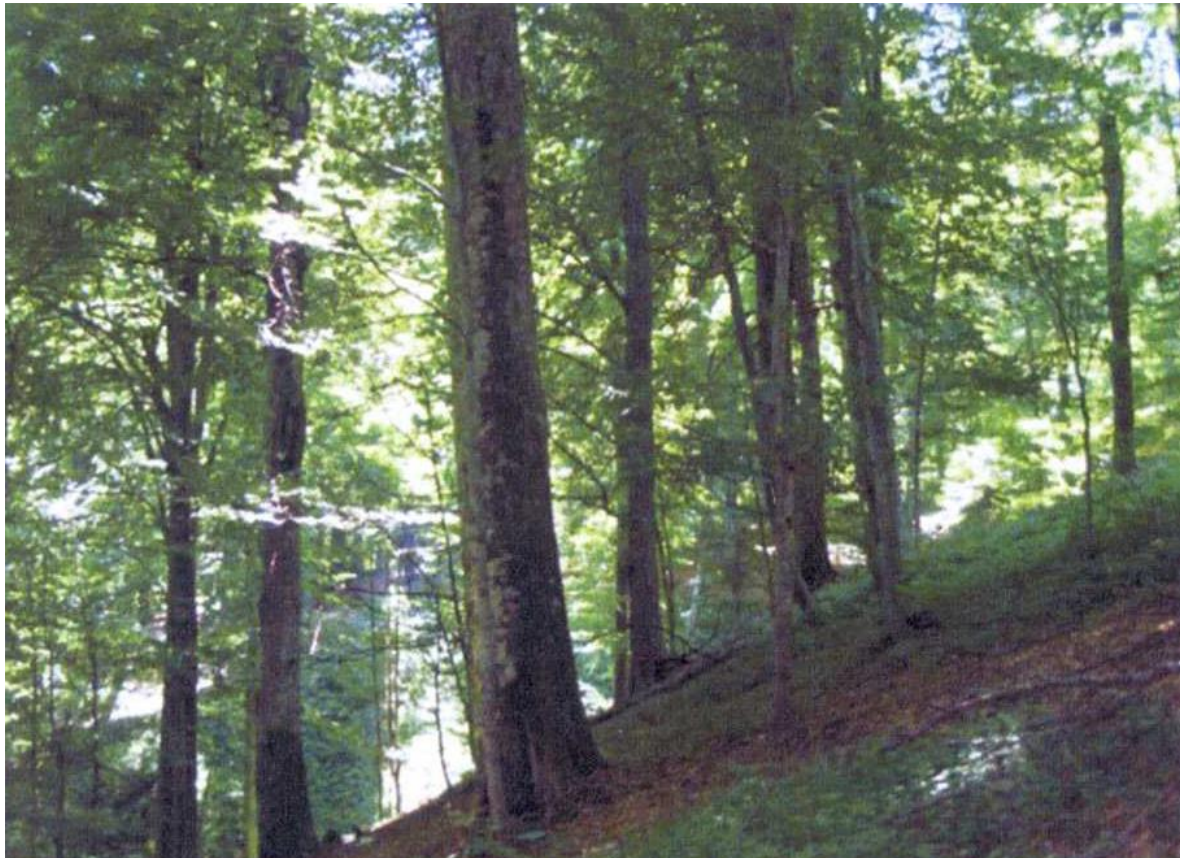

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО „ВРАЊЕ“

Број: 753

Датум: 21.03.2024. године

**ПРЕДЛОГ ПЛАНА УПРАВЉАЊА
СТРОГИМ РЕЗЕРВАТОМ ПРИРОДЕ
„КУКАВИЦА“
ЗА ПЕРИОД 2025-2034. ГОДИНЕ**

Врање, март 2024. године

Редни број поглавља	Назив	Број стране
	Увод	3
1.	Приказ главних природних и створених вредности и природних ресурса СРП „Кукавица“	6
2.	Оцена стања животне средине СРП „Кукавица“	11
3.	Преглед активности, делатности и процеса који представљају факторе угрожавања заштићеног подручја ..	12
4.	Дугорочни циљеви заштите, очувања и унапређења и одрживог развоја СРП „Кукавица“	12
5.	Анализа и оцена услова за остваривање дугорочних циљева заштите, СРП „Кукавица“	14
6.	Приоритетне активности и мере на заштити, одржавању, праћењу стања и унапређењу природних и створених вредности СРП „Кукавица“	15
7.	Приоритетни задаци научноистраживачког и образовног рада	17
8.	Планиране активности на одрживом коришћењу природних вредности, развоју и уређењу простора	18
9.	Просторна идентификација планских намена и режима коришћења земљишта у СРП „Кукавица“	18
10.	Активности на промоцији вредности заштићеног подручја.....	20
11.	Студијска (истраживачка), програмска, планска и пројектна документација потребна за спровођење циљева и активности	21
12.	Сарадња са локалним становништвом и другим власницима и корисницима непокретности на подручју СРП „Кукавица“ ..	21
13.	Активности и мере на спровођењу плана са динамиком и субјектима реализације Плана управљања и начин успешности његове примене	22
14.	Финансијска средства и материјалне претпоставке за извршавање поверених послова у управљању заштићеним подручјем и начин њиховог обезбеђења.....	24

Увод

Строги резерват природе је подручје неизмењених природних одлика са репрезентативним природним екосистемима, намењено искључиво за очување изворне природе, генског фонда, еколошке равнотеже, праћења природних појава, и процеса, научна истраживања којима се не нарушавају природна обележја, вредности, појаве и процеси.

Влада Републике Србије донела је Уредбу о проглашењу Строгог резервата природе „Кукавица“ („Службени гласник РС“, број 107/14) и поверила га на управљање Јавном предузећу за газдовање шумама „Србијашуме“, Београд.

Као природно добро стављено је под режим I (првог) степена заштите – заштићено подручје од националног значаја, односно од изузетног значаја.

Непосредне послове управљача СРП „Кукавица“ обавља део Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“, Шумско газдинство „Врање“, Шумска управа Владичин Хан.

Строги резерват природе обухвата површину од 75,76 ha. Заштићено подручје се налази у Газдинској јединици „Кукавица II“ на територији Општине Владичин Хан, катастарска општина Зебинце, на катастарским парцелама бр. 1/део, 272/део и 275 са површином од 21,10 ha у државној својини - одељење 31/а, и катастарска општина Рдово на катастарским парцелама бр. 1/део, 13/део, 57, 58, 59, 142, 143 и 144 у одељењима 27/а, 27/б, 31/б, 31/ц, и делу одељења 31/а, са површином од 54,66 ha у државној својини.

Резерват „Кукавица“ један је од нетакнутих природних шумских екосистема потпуног склопа, представља очувану заједницу мезијске букве (*Fagetum moesiacaе serbicum* Rud.) и по површини је највећи резерват чисте букове шуме прашумског типа.

Строги резерват природе „Кукавица“ налази се у обухвату еколошке мреже Републике Србије, еколошки значајног подручја „Кукавица“.

Према Закону о заштити природе План управљања заштићеним подручјем предвиђа мере и активности заштите, очувања, унапређења и коришћења заштићеног подручја, смернице и приоритете за заштиту и очување природних вредности заштићеног подручја као и развојне смернице уз уважавање потреба локалног становништва.

План управљања Строгим резерватом природе „Кукавица“ за период 2025-2034. године представља други десетогодишњи плански документ.

Управљач доноси План управљања за период од десет година на који сагласност даје Министарство надлежно за послове заштите животне средине у складу са Актом о заштити који је донела Влада Републике Србије.

План управљања се остварује кроз годишње програме управљања, којима се детаљно и прецизно дефинишу задаци, радови и активности, организациони и материјално-финансијски услови њиховог извршења.

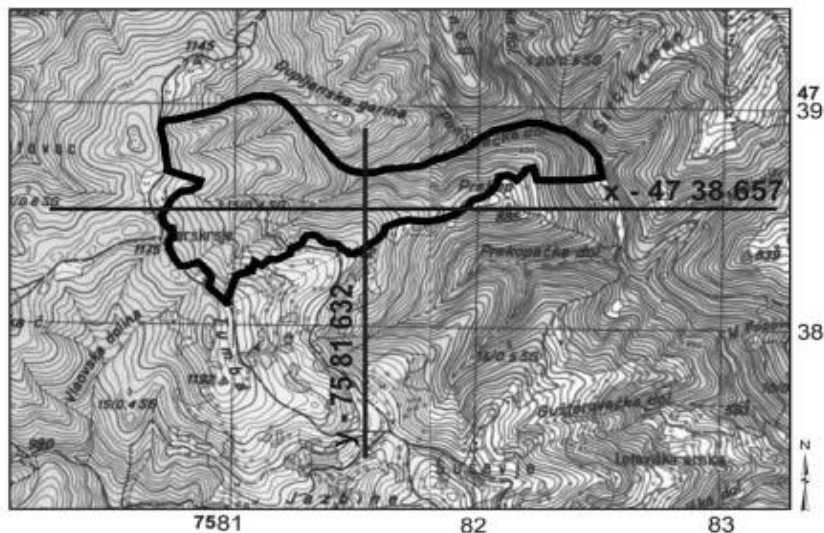
Правни основ за израду Плана управљања СРП „Кукавица“ за период од 2025-2034. године (у даљем тексту: План управљања) су чланови 68. (прописује обавезу управљача да изради план), 52. и 53. (прописује садржину плана) Закона о заштити природе („Службени гласник Републике Србије“, број 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др.закон и 71/21).

План је урађен у складу са:

- Законом о заштити природе („Службени гласник Републике Србије“, број 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18.- др.закон и 71/21);
- Законом о водама („Службени гласник Републике Србије“, број 30/10, 93/12 и 101/16);
- Законом о шумама („Службени гласник Републике Србије“, број 30/10, 93/12 и 89/15 и 95/18.- др.закон);
- Законом о заштити животне средине („Службени гласник Републике Србије“, број 135/04, 36/09, 36/09.- др.закон, 72/09, 43/11, 14/16, 76/18 и 95/18.- др.закон);
- Законом о дивљачи и ловству („Службени гласник Републике Србије“, број 18/10 и 95/18. – др.закон);
- Законом о заштити од пожара („Службени гласник Републике Србије“, број 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 –др.закон);
- Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник Републике Србије“, број 102/07);
- Просторним планом Републике Србије 2010-2014-2020 („Службени гласник Републике Србије“, број 88/10);
- Студијом заштите Строгог резервата природе „Кукавица“ (Завод за заштиту природе Србије, 2012. године);
- Решењем о условима заштите природе за израду Плана управљања СРП „Кукавиц“ за период 2025-2034. године _____
- Основом газдовања шумама за Газдинску јединицу „Кукавица II“ (2022-2031) ШГ „Врање“ (Врање);
- Водним условима за израду Плана управљања Строгим резерватом природе „Кукавица“ за период 2025-2034. године (*акт Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичке дирекције за воде* _____
- Водопривредном основом Србије („Службени гласник Републике Србије“, број 11/02);
- Стратегијом управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Службени гласник Републике Србије“, број 3/17).

Положај Строгог резервата природе „Кукавица”

ЛЕГЕНДА:

- Граница Строгог резервата природе „Кукавица”
- Географске координате централне тачке по Гаус Кригеру
x - 47 38 657   y - 75 81 632

Извор података:

Топографске карте 1:25 000
листове: Лесковац 632-2-3 (1972.) и Власотинце 633-1-3 (1972.)

Прегледна карта границе Строгог резервата природе „Кукавица”

Претходна заштита СРП „Кукавица“

Резерват „Кукавица“ на планини Кукавици је први пут стављен под заштиту Решењем скупштине општине Владичин Хан број 021-26/80-4 од 08. априла 1980. године, на предлог републичког Завода за заштиту природе Србије, као Строги природни резерват под називом „Кукавица“.

Решењем из 1980. године заштићена је састојина чисте букове заједнице (*Fagetum moesiacaе serbicum* Rud). Заштићена површина резервата била је 78,18 ha и обухватала је одељење 27 а, 27 б, 31 а и 31 1 ГЈ „Кукавица II“.

На заштићеном природном добру, према решењу из 1980. године не могу се вршити било какве делатности или радње које би могле да ометају природни развој и аутохтоност подручја. Забрањено је искоришћавање шума, сеча стабала, грања, жбуња и приземне флоре, као и уклањање хумуса, вађење камења или одлагање земље. Забрањен је лов, убијање или

уништавање дивљих животиња, птица и инсеката, као и уношење алохтоних врста дрвећа и дивљачи у резерват.

Детаљнија истраживања природних компоненти планине Кукавице су почела тек почетком деведесетих година прошлог века, од стране групе научника Шумарског факултета у Београду. Што се самог резервата тиче, прва детаљна истраживања су рађена у склопу магистарске тезе Кисин, Б. (2006).

1. ПРИКАЗ ГЛАВНИХ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Строги резерват природе „Кукавица”, највећи резерват чисте букове шуме (*Fagetum moesiacaе serbicum* Rud.) типа прашуме на територији Републике Србије, стављен је под режим заштите I (првог) степена, ради очувања аутоктоне, спонтано развијене букове шумске заједнице, повољних станишних услова, са витким стаблима букве старости око 140 година.

Подручје које је стављено под заштиту државе представља високу букову састојину прашумског типа. Шуме Кукавице су отворене за коришћење, али је резерват „Кукавица“ заштићен од 1980. године изузет од коришћења и стабла букве су достигла импозантне димензије. Основна природна вредност резервата „Кукавица“ је аутохтоност шуме букве у фитоценолошком смислу. Букова стабла изузетних димензија као едификатори и носиоци одлика заједнице су својеврстан феномен.

Планински масив Кукавице у југоисточној Србији са истока се граничи реком Јужном Моравом, са запада Вучјанском реком, са севера Лесковачким пољем, а на јужној страни прелази у брдско-планинско подручје Грделичке клисуре. Најближа места су Владичин Хан, Грделица, Вучје а највиши врх Влајна (1442 м). Заштићени шумски екосистем резервата припада комплексу монодоминантних букових шума. Резерват „Кукавица“ пружа се од главног гребена у централном делу планине (са врховима Влајна и Јелова Глава) на западу, до корита Летовишке реке на истоку.

Геолошке, педолошке и хидролошке одлике

Планински масив Кукавице припада Родопском планинском систему. Геолошка подлога на простору резервата „Кукавица“ сачињена је претежно од гнајса у фази распадања. На масиву Кукавице матични супстрат чине претежно кристаласти шкриљци, а земљишта припадају развојној серији на киселим силикатним стенама.

Кисела смеђа земљишта (дистрична смеђа земљишта) су најзаступљенији тип земљишта. Узајамним деловањем педогенетских фактора дистрична смеђа земљишта подлежу процесу испирања глине, односно прелазе у илимеризована земљишта.

Простор Кукавице је богат рекама, потоцима и изворима, чије воде су доброг квалитета и припадају сливу Јужне Мораве. Резерват „Кукавица“ припада сливу безименог потока који је десна притока поменуте Летовишке реке, која се улива у Јужну Мораву око 5 километара низводно од Владичиног Хана.

Климатске одлике

Због знатних климатских разлика, на првом месту под утицајем рељефа, односно надморске висине и експозиције, затим атмосферске циркулације и близине мора, простор Кукавице припада области умерено-континенталне климе.

Касни пролећни мразеви јављају се од 6. априла до 6. маја, а први јесењи мразеви од 28. септембра до 5. новембра. Период са температуром изнад 10 степени Целзијуса траје од 14. маја до 3. октобра, што је и дужина вегетационог периода.

Вегетацијске одлике

Појас букових шума на простору Кукавице обухвата надморске висине од 700-1400 м и припада свези мезијске букве у коме постоје 2 ценолошке групе типова шума: **Планинска шума букве на различитим смеђим земљиштима и Ацидофилна шума букве на врло киселим земљиштима**. На простору резервата „Кукавица“ јављају се следећи типови букових шума:

- **Типична планинска шума букве (*Fagetum moesiacaе montanum typicum*) на врло дубоком типичном и хумусном киселом смеђем земљишту и на делувијуму;**

Ово је најзаступљенији тип шуме у резервату. Представља најмање деградирану, стабилну и флористички богату варијанту. Прва два спрата карактеришу се доминацијом букве, али се јављају појединачно и неке пратеће дрвенасте врсте, чешће у II и III спрату: *Prunus avium*, *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Pyrus pyraister*, *Sambucus nigra*, *Corylus avellana*, *Evonymus latifolia* и друге. Овом типу шуме у резервату „Кукавица“ припадају састојине 27/а, 31/б, и 31/ц које се налазе на надморској висини од 800- 1175 м.

- **Планинска шума букве са слабо развијеним зељастим покривачем (*Fagetum moesiacaе montanum nudum - pauperum*) на лесивираним киселим смеђим и лесивираним земљиштима хладнијих положаја;**

У мањем броју састојина са лесивираним (илимеризованим) киселим смеђим земљиштима, а углавном хладнијих експозиција констатована је флористички сиромашна еколошка варијанта са оскудним зељастим покривачем. Препознатљива је по изостајању жбуња и малој покривености приземне флоре. Склоп спрата дрвећа је повољан за букове шуме и износи 0,7-0,9., а изграђен је искључиво од букве. У резервату овај тип је представљен једном састојином (31/а), која се налази на надморској висини од 670- 1030 м са претежном експозицијом север-североисток.

- **Ацидофилна шума букве са бекицама (*Luzulo-Fagetum moesiacaе*) на киселим смеђим (типичним, лесивираним, оподзољеним) и лесивираним земљиштима топлијих положаја.**

Овај тип шуме је заступљен на топлијим падинама. Појава ове заједнице је вероватно секундарног карактера, тј. представља деградациони стадијум планинске шуме букве, на неповољним стаништима, где регресивна сукцесија има бржи ток. Склоп спрата дрвећа је овде мањи (0,5-0,8), а буква је једина врста и у спрату жбуња. Представљен је састојином означеном 27/б, захвата експозицију југ-југоисток и налази се на надморској висини 850-1050 м.

Фаунистичке одлике

Фауна птица

Emberiza citronella – стрнадица жутовољка

Фауна птица планине Кукавица је веома слабо истражена. Прилог са пописом фауне птица забележен јула 2006. године унутар граница шумског резервата на гребену Кукавице и око брда Фурниште, садржи следеће птице:

- осичар (*Pernis apivorus*)
- јастреб (*Accipiter gentilis*),
- кобац (*Accipiter nisus*),

- мишар (*Buteo buteo*),
- риђи мишар (*Buteo rufinus*),
- ветрушка кликавка (*Falko tinnunculus*),
- шумска шљука (*Scolopax rusticola*),
- голуб гривњаш (*Columba palumbus*),
- грлица (*Streptopelia turtur*),
- кукавица (*Cuculus canorus*),
- шумска сова (*Strix aluco*),
- зелена жуна (*Picus viridis*),
- црна жуна (*Drycopus martius*),
- велики детлић (*Dendrocopus major*),
- сеоска ласта (*Hirundo rustica*),
- бела плиска (*Motacilla alba*),
- царих (*Troglodytes troglodytes*),
- црвендаћ (*Erithacus rubecula*),
- кос (*Turdus merula*),
- дрозд певач (*Turdus philomelos*),
- дрозд имелаш (*Turdus viscivorus*),
- планинска црвенрепка (*Phoenicurus ochrurus*),
- црноглава грмуша (*Sylvia atricapilla*),
- обичан звиждак (*Phyloscopus collybita*),
- беловрата мухарица (*Ficedula albicollis*),
- сива сеница (*Parus Palustris*),
- јелова сеница (*Parus ater*),
- плава сеница (*Parus caeruleus*),
- велика сеница (*Parus major*),
- бргљез (*Sitta europea*),
- краткокљуни пузић (*Certhia familiaris*),
- креја (*Garrulus glandarius*),
- гавран (*Corvus corax*),
- обична зеба (*Fringilla coelebs*),
- зимовка (*Pyrhula pyrrhula*),
- стрнадица жутовољка (*Emberiza citrinella*).

Укупан број забележених врста у овом прилогу је 36, који се пре свега односи на зону шумског резервата на Кукавици и ближе околине. Када би се узео у обзир шири терен од врха Влајна до села Кукавица, тада би број забележених врста порастао на 60.

Фауна сисара

Фауна сисара овог подручја представљена је карактеристичним представницима и то: лисица (*Vulpes vulpes*), дивља свиња (*Sus scrofa*), срна (*Capreolus capreolus*), вук (*Canus lupus*), јазавац (*Meles meles*), пух (*Myoxis glis*), пух лешникар (*Muscardinus avellanarius*), веверица (*Sciurus vulgaris*), лисица (*Mustela nivalis*), куна златица (*Martes martes*), куна белица (*Martes foina*), белогруди јеж (*Erinaceus concolor*), кртица (*Talpa europea*), риђа волухарица (*Clethrionomys*

glareolus), водена волухарица (*Arvicola terrestris*), подземна волухарица (*Microtus subterraneus*), пољска волухарица (*Microtus arvalis*), слепо куче (*Nannospalax leucodon*), жутогрли миш (*Apodemus flavicollis*), шумски миш (*Apodemus sylvaticus*), црни пацов (*Rattus rattus*), шумска ровчица (*Sorex araneus*) и др.

Лов

У непосредној близини заштићеног природног добра, на 1360 м надморске висине налази се ловачки дом „Кукавица“, за смештај ученика, ловаца и планинара.

Подручје планине Кукавице обухвата и ловиште „Кукавица“ које се простире и преко резервата „Кукавица“. Укупна површина ловишта износи 16.443 ха, од чега општини Владичин Хан припада 6.581 ха.

Шумарство

Строгом резервату природе „Кукавица“ припада 27/а, 27/б, 31/а, 31/б и 31/ц одељење газдинске јединице „Кукавица II“, Јужноморавског шумског подручја. У њему се налази пет састојина букве са заједничким карактеристикама да се налазе у доба зрелости и презрелости, што је и разумљиво с обзиром на карактер и временско трајање заштите. Целокупни резерват се налази на надморској висини од 670 до 1.175 m (вегетацијски појас око 500 m), што је уз промену других орографских и едафских карактеристика условило појаву више типова. Већим делом то су очуване састојине код којих се подмладак јавља местимично. Само у мањим деловима састојине су прекинутог (непотпуног) склопа где је јављање подмлатка у нешто већим групама што зависи од количине светлости која допире до земљишта. Стабла су висока, права, чиста од грана, доброг здравственог стања. Дрвна маса је одређена таксационим премером и износи 440 м³/ха са текућим запреминским прирастом од 7,0 м³/ха. На старијим стаблима која су биолошки и физиолошки ослабљена видљиво је присуство гљива са плодоносним телима. У целини гледано састојине су доброг квалитета и велике биолошке стабилности.

Заштићена површина је приступачна из више праваца. Најближа насељена места су села Рдово и Зебинце (на око 2 километра).

Села су разбијеног, планинског типа, састављена од неколико мањих целина, са малим бројем становника. Становништво се претежно бави сточарством, пољопривредом и шумарством.

2. ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Строги природни резерват „Кукавица“ представља подручје које је заштићено још 1980. године, када је проглашено строгим резерватом природе, а заштита је настављена у континуитету по Уредби о проглашењу Строгог резервата природе „Кукавица“ („Службени гласник РС“, број 107/14).

Општа оцена стања животне средине овог заштићеног подручја је добра, са очуваним биљним и животињским врстама и неизмењеним природним одликама. Географски положај и климатске прилике у потпуности одговарају развоју букве.

Границом резервата пролази шумски пут, који се углавном користи за потебе ЈП „Србијашуме“ и није великог интезитета да би угрожавао резерват.

3. ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ, ДЕЛАТНОСТИ И ПРОЦЕСА КОЈИ ПРЕДСТАВЉАЈУ ФАКТОРЕ УГРОЖАВАЊА

Због свог географског положаја и удаљености од насељених места ово подручје није угрожено. Евентуалне активности, делатности и процеси који могу делом угрозити заштићено подручје су:

- сушни периоди када се могу јавити пожари пошто се једним делом заштићено подручје граничи са приватним поседом;
- урбанизација и привредне активности су сведене на минимум;
- уношење алохтоних врста у непосредној близини резервата;
- проширење постојећег шумског пута и влака доводи до уништавања станишта и до његове фрагментације, што се негативно одражава на опстанак и ширење биљних и животињских врста.

4. ДУГОРОЧНИ ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Циљеви заштите

Циљ заштите резервата природе „Кукавица“ је омогућавање спонтаног развоја букове састојине и научно истраживање сукцесије у састојинама, као и очување станишта букве и укупног биодиверзитета.

Намена резервата је, у складу са овим, научно-истраживачка са могућношћу обављања извесних строго контролираних активности на одржавању и унапређењу стања букове састојине.

Концепт уређења и коришћења у самом резервату сводио би се на неопходно повремено присуство људи и опреме за научна истраживања, као и евентуалне ограничене посете под контролом и у организацији управљача.

Могуће перспективе одрживог развоја

Заштићено подручје треба да се користи за стручна истраживања и праћења, како у погледу његовог несметаног даљег развоја, такође и у погледу проширења његовог станишта.

Са заштићене површине може се сакупљати квалитетно семе, као вредан геопфунд и основа за производњу квалитетног садног материјала, који би се користио за пошумљавање његових некадашњих станишта, као и за подизање нових површина.

План заштите СРП „Куковица“ подразумева принцип строге заштите. Циљ је да се овај јединствени резерват са јединственом флором и фауном очува у што изворнијем облику, а слободно се може рећи да је током дуготрајног периода заштите и очуван захваљујући веома малом антропогеном утицају и до сада нису уочене негативне последице на ово заштићено подручје.

У том смислу приоритетне активности и мере су:

- Очување локалитета резервата;
- Заштита и очување станишта букове састојине;
- Усклађивање дозвољених видова коришћења природних ресурса са потребама заштите и очувања;
- Успостављање и развој научних, едукативних, и културно-просветних активности. Сарадња са релевантним институцијама на свим нивоима;
- Одговарајућа презентација заштићеног подручја.

Заштита дела еколошке мреже обезбеђује се спровођењем прописаних мера заштите, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10) а то су:

- забрана уништавања и нарушавања станишта, као и уништавања и узнемиравања дивљих врста;
- забрана промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.);
- забрана промене морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора;
- спречавање и смањење, односно контрола и санација свих облика загађења.

Активности на водном земљишту врше у складу са прописаним забранама, ограничењима права и обавезама за кориснике водног земљишта, уз услов да се приликом спровођења активности не погоршава водни режим, не утиче на стабилност и функционалност водних објеката, не ремети прелаз великих вода и омогућава спровођење одбране од поплава.

5. АНАЛИЗА И ОЦЕНА УСЛОВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ДУГОРОЧНИХ ЦИЉЕВА ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Дугорочни циљеви заштите, очувања, унапређења и одрживог развоја СРП „Кукавица” су:

- ✓ просторно дефинисање посебних природних и створених вредности;
- ✓ заштита свих елемената животне средине по високим или највише могућим еколошким стандардима;
- ✓ стимулисање одрживог развоја;

За реализацију дугорочних циљева СРП „Кукавица” морају се створити предпоставке и обезбедити услови и то по приоритетима:

- **Доношење планске и програмске документације:** сагласно Уредби о проглашењу СРП „Кукавица” управљач ће донети неопходна управљачка документа, односно: План управљања за период 2035-2044. године, Извештај о реализацији плана управљања за период 2025-2034. године, годишње програме управљања СРП „Мустафа” и извештаје о остваривању годишњих програма управљања СРП „Мустафа”, Основу газдовања шумама за Газдинску јединицу „Кукавица II” (2032-2041) ;
- **Организационо, кадровско и техничко опремање управљача:** непосредни послови управљања спроводиће се преко Шумског газдинства „Враће“ из Враћа, Управљач има вишедеценијско искуство у управљању заштићеним подручјима и у наредном планском периоду планира се унапређење рада у смислу стручног усавршавања постојећих кадрова, унапређења у техничком и технолошком смислу кроз набавку опреме и савремених средстава рада.
- **Међусобна сарадња и комуникација са корисницима простора** у непосредном окружењу СРП „Кукавица”, локалном самоуправом и Министарством заштите животне средине.
- **Учешће и подршка научних и истраживачких институција:** с обзиром на разноврсност биодиверзитета, подручје СРП „Кукавица” као и у претходном периоду може бити предмет истраживања од стране научних и истраживачких институција и зато ће управљач настојати да у наредном периоду заједнички ради са свим тим институцијама као и да заједнички дефинишу предмете и поља истраживања.
- **Обезбеђење финансијских средстава** – подразумева трајно и стабилно финансирање Плана управљања на основу Закона о заштити природе и Уредбе о проглашењу СРП „Кукавица”. Овај услов мора бити испуњен у целости како би се сви планирани циљеви испунили. Према садашњем стању средства за реализацију Плана управљања, односно годишњих програма управљања обезбеђују се кроз средства суфинансирања од стране Министарства заштите животне средине и из средстава управљача (из обављања делатности газдовања шумама).

- **Еколошки услови**, који подразумевају висок квалитет чинилаца животне средине и поштовање стандарда тог квалитета, очуваност природних вредности, смањен ризик од акцидентата.

6. ПРИОРИТЕТНЕ АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА ЗАШТИТИ, ОДРЖАВАЊУ, ПРАЋЕЊУ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊУ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Концепција, односно стратегија заштите и развоја Строгог резервата природе „Кукавица“ треба да дефинише правце заштите и развоја овог заштићеног природног подручја тако да се остварују одређени принципи и то: принцип очувања, заштите и унапређења биодиверзитета, принцип дугорочног планирања, принцип интегрално развојне заштите која подразумева детаљну разраду система финансирања заштите и развоја, обезбеђивање дугорочних координираних научних и стручних истраживања, сталну обуку кадрова који раде на пословима управљања заштићеним природним добрима као и нормативно регулисање управљања заштићеним природним добрима (Закон о заштити природе).

Приоритетне активности су:

- **Заштита СРП „Кукавица“:** основни и трајни задатак управљача је чување СРП „Кукавица“ и спровођење прописаног режима заштите утврђеног актом о проглашењу, односно предузимање мера и извршење послова на обезбеђењу унутрашњег реда (чување, одржавање чистоће и уредности и др.) и обележавању заштићеног подручја. За обављање ових послова управљач је организовао службу чувања у складу са Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби СРП „Кукавица“: ” („Службени гласник Републике Србије“, број 30/15) и Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја („Службени гласник РС“, број 85/09); на пословима чувања запослен је један чувар шума и заштићеног подручја у оквиру ШУ „Владичин Хан“;
- **Израда неопходне планске и друге документације:** управљач има обавезу доношења Плана управљања за период од 10 година, Извештаја о остваривању десетогодишњег плана управљања, Годишњег програма управљања и Извештаја о остваривању годишњег програма управљања. Сагласност на ова акта даје Министарство надлежно за послове заштите животне средине и обавеза доношења регулисана је Законом о заштити природе и Уредбом о проглашењу СРП „Кукавица“. Управљач је истовремено и корисник шума и има обавезу доношења Основе газдовања шумама за Газдинску јединицу „Кукавица II“ (2032-2041);
- **Обележавање СРП „Кукавица“:** управљач је у претходном периоду обележио заштићено подручје у складу са Правилником о обележавању заштићених природних добара („Службени гласник РС“, број 30/92, 24/94 и 19/96), а у наредном планском

периоду планираће се обнављање граница и ознака, односно табли за обележавање заштићеног подручја;

- **Одржавање уредности и чистоће:** управљач ће планирати активности на одржавању уредности и чистоће у приступном делу заштићеног подручја односно активности на уклањању отпада са простора непосредног окружења СРП „Кукавица”;
- **Заштита од пожара:** у области заштите од пожара, управљач ће сагласно Закону о заштити од пожара и Закону о ванредним ситуацијама, урадити неопходна планска документа, предузимати превентивне мере у области заштите шума од пожара и унапређивати сарадњу са МУП Србије, Сектором за ванредне ситуације, Одељењем за ватрогасно-спасилачке јединице. Јавно предузеће „Србијашуме“, сагласно Закону о шумама, израђује План заштите шума од пожара за шумску управу „Владичин Хан“, којим су дефинисане превентивне мере заштите од пожара, материјално-техничко опремање за брзо и ефикасно гашење шумских пожара, оперативни планови и карте за потребе организовања акција гашења шумских пожара. Планира се постављање и обнављање табли ознака, односно обавештавања о забрани ложења ватре, организовање дежурства и појачани надзор чувара у критичним периодима за појаву шумских пожара, а све у циљу благовременог откривања пожара и адекватне интервенције;
- **Праћење стања природних вредности:** подразумева активности и мере: на заштити посебних природних вредности у оквиру заштићеног подручја, попут станишта биљних и животињских врста које се штите у оквиру еколошке мреже Европске уније Натура 2000, ретких и уgroжених биљних и животињских врста (планираће се попис и картирање станишта ових врста); праћењу здравственог стања шума (у смислу праћења промена), извештавања надлежних институција, а у изузетним случајевима спровођења активности на унапређењу стања, уз прибављено мишљење Завода за заштиту природе Србије и дозволу Министарства заштите животне средине;
- **Промоција и презентација вредности и значаја СРП „Кукавица”:** управљач ће самостално и у сарадњи са научно-истраживачким институцијама промовисати вредности заштићеног подручја;
- **Ажурирање базе података:** ЈП „Србијашуме“, односно непосредни управљач на терену Шумско газдинство „Врање“ Врање има успостављену базу података у функцији управљања заштићеним подручјима, а планира се њено константно ажурирање;
- **Заштита флоре, фауне и природних вредности:** у циљу заштите флоре и фауне, управљач ће вршити стални мониторинг у сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије и Институтом за шумарство. Мере заштите живог света и биолошке разноврсности спроводиће се путем редовних контрола и

спречавања коришћења истих. Успостављени режим заштите искључује све облике коришћења на заштићеном подручју као и коришћење шума.

7. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

У циљу очувања и унапређења, као и што стручнијег и квалитетнијег управљања заштићеним подручјем неопходно је вршити стална истраживања. У овом смислу, управљач се највише ослања на опште смернице у испуњавању задатака научно-истраживачког рада и на релевантне научне установе.

Научно-истраживачке активности треба да су регулисане и усклађене са Планом управљања и Годишњим програмима, а резултати и документација истраживања треба да буду похрањени код управљача уз евентуално формирану базу података.

Научно-истраживачка активност огледаће се у праћењу и спровођењу различитих истраживања као што су: утврђивање стања заједнице мезијске букве (*Fagetum moesiacaе serbicum* Rud.) (дендрометријске карактеристике стабала, здравствено стање и мере заштите), дендроклиматолошка, фитоценолошка, еколошка и истраживања динамике сукцесије и структуре шумских заједница.

У циљу успостављања савременог система управљања заштићеним природним добром и стварања научно-стручне, информационо-документационе основе о стању и вредностима заштићеног добра, а у сврху спровођења заштите и развоја, управљач ће пружити логистичку подршку истраживачима који поседују дозволу министарства надлежног за заштиту животне средине и који поседују акт са условима заштите природе које издаје Завод за заштиту природе, као и одговарајуће одобрење управљача, уз обавезно достављање података или публикованих резултата управљачу након завршетка истраживања.

Научно истраживачке активности реализоваће се у складу са могућностима и исказаним интересима стручњака и институција.

Задаци у оквиру образовно – васпитног рада, реализују се кроз презентацију и популаризацију природних и других вредности заштићеног подручја и то путем разних публикација, сарадње са туристичким удружењима и образовним установама свих нивоа. Реализоваће се едукативна предавања у школама и у оквиру ограниченог пријема посетилаца СРП „Кукавица“.

8. ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ НА ОДРЖИВОМ КОРИШЋЕЊУ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ, РАЗВОЈУ И УРЕЂЕЊУ

На основу већ постављених дугорочних циљева заштите и одржавања као и тренутном режиму заштите, Планом управљања планиране су следеће активности на одрживом коришћењу природних вредности, развоју и уређењу простора:

- очување шумске заједнице букве, очување и заштита постојећих површина са ретким биљним и животињским врстама;
- обележавање заштићеног подручја и његових граница на бази законских прописа, постављање информативних табли, табли заштићеног подручја са режимом заштите и евентуално ознака упозорења које се односе на поштовање реда и начина понашања на заштићеном простору;
- научно-истраживачке активности: у планском периоду, у складу са интересовањем стручне јавности и могућностима, вршиће се научна истраживања из области биологије и шумарства;
- образовно-васпитне активности (у ту сврху могуће је уредити приступни део резервату, поставити путоказе, клупе и сл.);
- активности ради спречавања, сузбијања и отклањања последица штетног дејства биљних болести, инсеката, човека, елементарних непогода и других абиотичких и биотичких чинилаца;
- у случају нарушавања стања у резервату, обезбедити под посебним условима, спровођење мера активне заштите уз обавезно присуство стручних сарадника завода за заштиту природе Србије;
- подручје планине Кукавице обухвата и ловиште „Кукавица“ које се простире и преко резервата „Кукавица“. На простору заштићеног добра забрањен је лов, али је ова привредна грана у функцији на околном шумском комплексу, погодном за развој ловног туризма.

9. ПРОСТОРНА ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПЛАНСКИХ НАМЕНА КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА

Уредбом о проглашењу подручја СРП „Кукавица“ успостављен је једностепени режим заштите, односно **режим заштите I степена**, којим су забрањени: коришћење природних богатстава и простора и све активности осим научних истраживања, ограничене и контролисане посете у образовне и културне сврхе, заштите од пожара, заштите од биљних болести и штеточина и наменска коришћења постојећих шумских и других службених путева.

Уредбом о проглашењу Строгог резервата природе „Кукавица“ ограничавају се следеће активности:

- обележавање и поправљање спољних граница резервата;
- постављање табле за обележавање заштићеног подручја;
- улазак, обилазак, посете у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, а које нису у супротности са циљевима очувања природних вредности, као и све врсте научних истраживања и праћења природних процеса;
- спровођење заштитних, санационих и свих других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, реконструкције, санација и одржавања постојећих објеката од посебног значаја као што су високонапонски далеководи, појава биљних и животињских болести, пренамножавања штеточина;
- контрола и праћење стања популација биљних и животињских врста;
- вршење мерења ради прикупљања и анализе дендрометријских карактеристика стабала букве;
- посебни пројекти и програми, којима се обухвата заштићено подручје Строгог резервата природе „Кукавица“, уз претходне услове Завода за заштиту природе Србије;
- научноистраживачки рад и презентација према Програму управљања Строгим резерватом природе „Кукавица“, ради очувања и унапређења разноврсности аутоктоног живог света, посебно типова станишта и значајних биљних и животињских врста и њихових станишта од националног и међународног значаја који су идентификовани на овом подручју;

За све активности на простору режима заштите, у складу са одредбама закона којим се уређује заштита природе, мора се прибавити акт о условима заштите природе који издаје Завод за заштиту природе Србије.

Забрањене активности на подручју Строгог резервата природе „Кукавица“:

- неконтролисани улазак у резерват;
- уништавање јединки букве (*Fagus moesiaca*) и њених развојних облика брањем, сакупљањем, сечењем или чупањем из корена;
- угрожавање или уништавање станишта букве;
- коришћење дрвне масе;
- уништавање и извлачење лежевине;
- сакупљање и коришћење свих врста флоре и фауне;
- уношење алохтоних биљних и животињских врста;
- узнемиравање, хватање и лов свих врста фауне;
- неконтролисани лов и одстрел птица;
- испаша стоке;
- уклањање и сеча старих стабала са дупљама или сувим гранама;
- узнемиравање ретких и угрожених птица на гнездилиштима, пре свега ограничавањем кретања;

- употреба заштитних биолошких средстава, без претходно датих услова Завода за заштиту природе Србије;
- ложење ватре;
- депоновање смећа и другог отпада;
- промена намене земљишта;
- промена водног режима;
- градња објеката и инфраструктуре унутар и у близини резервата;
- улазак, обилазак као и све врсте научних праћења без претходног обавештења и добијене сагласности од Завода за заштиту природе Србије.

10. АКТИВНОСТИ НА ПРОМОЦИЈИ ВРЕДНОСТИ

Полазећи од значаја који има СРП „Кукавица“ и планираних мера и активности на спровођењу заштите, коришћења и одрживог развоја заштићеног подручја, управљач планира следеће активности на промоцији природних и створених вредности СРП „Кукавица“:

- израдом публикација и тематских флајера;
- у оквиру WEB презентације заштићених подручја којима управља ЈП „Србијашуме“;
- организовањем и учешћем у различитим акцијама поводом обележавања Дана заштите природе, Светског дана вода, Светског дана шума, Светског дана заштите биодиверзитета, Светског дана заштите животне средине, Светског дана планина и др.
- обезбеђење учешћа јавности у доношењу планских докумената везаних за заштиту, развој и презентацију СРП „Кукавица“
- обезбеђење доступности аката које доноси управљач, као што су Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби СРП „Кукавица“ и др;
- организовање презентације о значају СРП „Кукавица“ за ученике основних и средњих школа;
- организовање трибина и округлих столова, посвећених одређеним проблемима везаним за заштиту, уређење, коришћење и одрживи развој СРП „Кукавица“;
- промоција вредности, кроз учешће у пројектима са организацијама цивилног друштва (Зелена мрежа Пчињског округа и др.), кроз сарадњу са Планинарским клубом „Железничар 2006“ Врање, који има своје водиче.

11. СТУДИЈСКА (ИСТРАЖИВАЧКА), ПРОГРАМСКА, ПЛАНСКА И ПРОЈЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЦИЉЕВА И АКТИВНОСТИ НА ЗАШТИТИ, ОЧУВАЊУ, УНАПРЕЂЕЊУ И ОДРЖИВОМ РАЗВОЈУ

Законом о заштити природе („Службени гласник РС“ број 36/09, 88/20, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др.закон и 71/21), детаљно су дефинисане обавезе Управљача по питању документације коју мора да уради (и уреди) за заштићено подручје. То су пре свега:

- План управљања заштићеним подручјем који се доноси на десет година;
- Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби за заштићено подручје;
- Годишњи програм управљања заштићеним подручјем за сваку годину;
- Извештај о остваривању годишњег програма управљања заштићеним подручјем.

За спровођење циљева и активности на заштити посебних природних вредности, заштити и коришћењу обновљивих природних ресурса потребна су и документа:

- Основа газдовања шумама за газдинску јединицу „Кукавица II“ (2032-2041. године);
- Програм заштите строго заштићених и заштићених биљних и животињских врста.

Документација везана за научно-истраживачки рад и друге активности у оквирима Плана управљања, може да буде похрањена код Управљача уколико су исте спроведене, односно уколико постоји интресовање научних и других институција и организација а у складу са условима Завода за заштиту природе Србије.

12. ОБЛИЦИ САРАДЊЕ И ПАРТНЕРСТВА СА ЛОКАЛНИМ СТАНОВНИШТВОМ И ДРУГИМ ВЛАСНИЦИМА И КОРИСНИЦИМА НЕПОКРЕТНОСТИ

Јавно предузеће „Србијашуме“, од момента проглашења предметног подручја за национално заштићено природно добро, као управљач настојало је да оствари сарадњу са локалним становништвом, локалном самоуправом и другим корисницима подручја СРП „Кукавица“ и то ће бити приоритет у наредном планском периоду.

Основни циљ успостављања и одржавања односа јесте заштита подручја, поштовање одређених режима коришћења и стварање услова за бољи развој подручја у функцији заштите.

У циљу унапређења заштићеног подручја планира се сарадња са свим заинтересованим и надлежним субјектима и то:

- сарадња са надлежним министарствима;
- програмска сарадња са другим управљачима резервата у Србији;
- програмска сарадња са стручним установама (Завод за заштиту природе Србије, Институте, Факултети и др.)
- општина Владичин Хан – на чијој се територији налази заштићено подручје;
- локално становништво.

Посебно је важно одржавање сталне сарадње са локалним становништвом и то, пре свега, у смислу едукације и информисања истих о вредностима, значају и могућностима које пружа заштићено подручје.

Значајна сарадња и евентуално партнерство односи се посебно на планинарска друштва и еколошка друштва, која су у много чему компатибилна у очувању животне средине и заштити исте, као и управљачи заштићених подручја.

13. АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА СПРОВОЂЕЊУ ПЛАНА СА ДИНАМИКОМ И СУБЈЕКТИМА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПЛАНА УПРАВЉАЊА

Јавно предузеће „Србијашуме“ Београд конципирало је План управљања СРП „Кукавица“ за период 2025-2034. године, према захтевима и задацима које треба да оствари сагласно Акту о заштити заштићеног подручја.

План управљања СРП „Кукавица“ за период 2025-2034. године остварује се кроз годишње програме управљања, којима се детаљно и прецизно дефинишу задаци, радови и активности, материјално-финансијски и организациони услови њиховог извршења.

Планирани задаци могу се груписати у 4 групе и то:

- 1. Трајни задаци:** чување, обезбеђење унутрашњег реда у СРП „Кукавица“, обележавање, одржавање и уређење СРП „Кукавица“, мониторинг природних вредности, научноистраживачки и образовни рад, промоција и презентација темељних вредности заштићеног подручја.
- 2. Хитни задаци:** израда планских и управљачких докумената, основа и планова из области шумарства; опремање и едукација чуварске службе; успостављања еколошке мреже и мониторинга и др.
- 3. Приоритетни задаци:** очување темељних вредности СРП „Кукавица“; одржавање базе података; спровођење образовно-промотивних активности; сарадања са заинтересованим странама и учествовање на семинарима, стручним скуповима и др.
- 4. Одложени задаци:** су задаци који ће се извршавати у дужем временском периоду, у области одржавања и унапређења СРП „Кукавица“.

План управљања СРП „Кукавица“ конципиран је по годинама и планираним видовима радова који се могу груписати у:

1. Израда планских докумената и аката која обухвата израду:

- Плана управљања СРП „Кукавица“ (*субјект*: управљач; *динамика*: 2024. година и у 2033. години за наредни десетогодишњи период);
- Годишњи програм управљања СРП „Кукавица“ (*субјект*: управљач; *динамика*: сваке године се ради и то до 15. новембра текуће за наредну годину, уз обавезу доставе Министарству заштите животне средине на давање сагласности);
- Извештај о остваривању годишњег програма управљања СРП „Кукавица“ (*субјект*: управљач; *динамика*: сваке године се ради и то до 15. децембра текуће за наредну годину, уз обавезу доставе Министарству заштите животне средине);
- Шумских и других основа и планова газдовања природним ресурсима (*субјект*: управљач; *динамика*: 2025-2034. године).

2. Обележавање СРП „Кукавица“ што обухвата:

- Обележавање спољне границе и одржавање обележених граница СРП „Кукавица“, односно њихово обнављање, постављање и обнављање ознака-табли и информативних табли (*субјект*: управљач уз помоћ, у суфинансирању Министарства заштите животне средине и сопствених средстава од обављања делатности, што ће се прецизирати Годишњим програмима управљања; *динамика*: 2025 – 2034. година).

3. Чување СРП „Кукавица“ што обухвата:

- Унапређење рада и опремања чуварске службе, сагласно Правилнику о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја (*субјект*: управљач уз помоћ у суфинансирању од стране Министарства заштите животне средине и сопствених средстава од обављања делатности, што ће се прецизирати Годишњим програмима управљања; *динамика*: 2025 – 2034. година).

4. Уређење СРП „Кукавица“ што обухвата:

- Постављање и обнављање путоказа и клупа, уклањање смећа у приступном делу (*субјект*: управљач уз помоћ у суфинансирању од стране Министарства заштите животне средине и сопствених средстава од обављања делатности, што ће се прецизирати Годишњим програмима управљања; *динамика*: 2025 – 2034. година).

5. Популаризација и презентација СРП „Кукавица“ што обухвата:

- Штампане флајера, лифлета и публикација (*субјект*: управљач уз помоћ у суфинансирању од стране Министарства заштите животне средине и сопствених средстава од обављања делатности, што ће се прецизирати Годишњим програмима управљања; *динамика*: 2025 – 2034. година); организовање и учешће у различитим акцијама поводом обележавања Светског дан шума (21. март), Дана заштите природе (11. април), Дана заштите биодиверзитета (22. мај) и др.,

14. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И МАТЕРИЈАЛНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА УПРАВЉАЊА

Сагласно планираним активностима и задацима, које треба да изврши управљач СРП „Кукавица”, у оквиру Плана управљања СРП „Кукавица“ за период 2025-2034. године, процењено је да су неопходна финансијска средства у износу од:

Период 2025-2034.	Учешће (рсд)			Свега (рсд)
	ЈП „Србијашуме“	Буџета РС	Накнаде	
	5.695.000	7.499.000		13.194.000
%	43,16	56,84		100,00

С обзиром да се План управљања СРП „Кукавица”, ради за период од 10 година, као и да је тешко у овом тренутку предвидети трошкове у десетој години примене Плана управљања, за сваку годину дате су пројекције видова радова које треба урадити сходно планираним циљевима, уз процену потребних финансијских средстава, полазећи од садашњих јединичних трошкова.

Финансирање заштићеног подручја, према члану 69. Закона о заштити природе, обезбеђује се из: средстава буџета Републике Србије, односно јединице локалне самоуправе; средстава Зеленог фонда Републике Србије; накнада за коришћење заштићеног подручја; прихода остварених од обављања делатности; средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе; донација, поклона и помоћи и других извора у складу са законом.

Део буџетских средстава обезбеђује се из субвенција за заштићена природна добра од националног интереса које се сваке године утврђују Законом о буџету Републике Србије и додељују управљачима заштићених подручја од националног интереса на основу посебне уредбе Владе.

Субвенције се додељују управљачима на основу програма управљања заштићеног подручја за сваку календарску годину на који министарство даје сагласност у складу са законом. Средства субвенција за 2025., 2026., 2027. и наредне године биће опредељена у оквиру лимита на разделу министарства надлежног за послове заштите животне средине.

Право на коришћење ових средстава имају сви управљачи заштићених подручја од националног интереса, односно национални паркови и заштићена подручја проглашена уредбом Владе. Управљачи подnose захтев за доделу субвенција Министарству надлежном за послове животне средине и са тим Министарством закључују уговор о висини и начину коришћења односно намени тих средстава.

Политика расподеле средстава субвенција, у оквиру укупних средстава утврђених Законом о буџету, подразумева да Управљач заштићеног подручја у једној години може добити већа средства а у другој мања, у зависности од значаја и приоритета субвенционисаних радова и активности, тако да та средства не морају имати континуирани

раст у десетогодишњем периоду. То значи да се лимити утврђени фискалном стратегијом на разделу министарства надлежног за послове животне средине, у оквиру кога су и средства субвенција, не морају нужно односити на појединачне кориснике субвенција, већ та средства појединим управљачима у некој години могу бити значајно умањена а другим повећана, уколико се ради о завршетку започетих или започињању нових пројеката који су од строгог интереса.

План управљања СРП „Кукавица”, спроводи се Годишњим програмом који садржи:

- послове и задатке који се непосредно спроводе у текућој години,
- динамику извршења програмираних радова, послова и задатака и
- неопходна финансијска средства за реализацију Годишњег програма управљања.

На Годишњи програм управљања СРП „Кукавица”, сагласност даје Министарство надлежно за послове заштите животне средине.

Поред обезбеђења финансијских средства за реализацију Плана управљања неопходно је да:

- Управљач унапређује рад чуварске службу сагласно Правилнику о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја, Уредби о проглашењу СРП „Кукавица” и Правилнику о унутрашњем реду и чуварској служби СРП „Кукавица”.
- Управљач донесе управљачка документа (План управљања, Програм управљања и др.) и на иста добије сагласност надлежног министарства.
- Управљач оствари сарадњу и има помоћ у спровођењу прописаног режима заштите на подручју СРП „Кукавица”, од стране надлежних републичких инспекција за заштиту животне средине, шумарство, ловство и др.
- Програме и пројекте из области заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја СРП „Кукавица”, заједнички раде управљач и Завод за заштиту природе Србије, Министарство заштите животне средине, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Шумарски и Биолошки факултет и друге научне и истраживачке институције.

План сачинили:

Светлана Баковић, дипл.инж.пољ.
Јовица Стефановић, дипл.инж.шум.
Александра Златковић, сан-еко.инж.спец

Директор:

ШГ „Врање“ - Врање

Никола Новковић, маст.инж.шум.

